

Avsändarens tjänsteställe/handläggare

Hälso- och sjukvårdsadministration
Matthias Abelin

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Handläggare/er beteckning
S2021/06815

Datum
2022-02-03

Dnr
21RS12238

Sida
1(4)

Yttrande över remiss, Börja med barnen! Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (SOU 2021:78)

Region Västernorrland har tagit del av och getts möjlighet att yttra sig över remiss; Börja med barnen! - Följa upp hälsa och dela information för en god och nära vård (2021:78)

Region Västernorrland tillstyrker betänkandets förslag med följande undantag och synpunkter.

Sammanfattning

Region Västernorrland är överlag positiv till betänkandets förslag om utredning av ökad nationell samordning av registerbaserad uppföljning och kontroll av vården för barn och unga.

Förslagen ligger i linje med den allmänna utvecklingen inom hälso- och sjukvården och det behövs lagstiftning och ökad nationell styrning för att en registerbaserad uppföljning och kontroll ska fungera.

Samtidigt ställer ökade krav på leverans av data krav på enhetlighet och möjlighet till automatiserad överföring. Det kan också noteras att försök har gjorts under flera år att få till ett nationellt hälsodataregister men utan framgång.

Region Västernorrland avstyrker förslaget om ombuds tillgång till uppgifter.

5.1 Uppföljning av barns och ungas hälsa

Region Västernorrland välkomnar betänkandets förslag att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utreda ett nationellt hälsodataregister för barn och unga.

Ett sådant register skulle vara av mycket stort värde, bland annat för behovsstyrning av riktade insatser. Det gäller särskilt om registret innehåller information om uppväxtvillkor och data på nivåerna lokal, regional och nationell.

Det finns goda erfarenheter av att samla hälsodata via elevhälsans medicinska insats inom flertalet regioner i Sverige idag. Det som saknas är ett nationellt system som möjliggör att verksamheter får åtkomst till aggregerade data, baserat på journalförda uppgifter. Det bör samtidigt framhållas att ett sådant register har efterfrågats under en längre tid men har varit svårt att få till. Region Västernorrland rekommenderar därför att Socialstyrelsen börjar med att undersöka varför tidigare satsningar inte har haft framgång.

Det kan också framhållas att standardisering av hälsofrämjande insatser pågår inom ramen för den nationella kunskapsstyrningen. Socialstyrelsen kan därför också behöva utreda om det finns ett behov av samordning mellan barnhälsoprogrammet och kunskapsstyrningen i relation till hälsodataregister för barn och unga.

Region Västernorrlands bedömning är att det krävs lagkrav för att få till en fungerande nationell samordning.

5.2 Förtydligande om uppgifter om hälsovård i kvalitetsregister

Region Västernorrland tillstyrker utredningens förslag att i lag tydliggöra att kvalitetsregister också ska omfatta information om hälsofrämjande arbete.

Förslaget är i linje med den utveckling som pågår generellt inom hälso- och sjukvården.

5.3 Hälsoreformen för barn och unga bör följas, stödjas, utvärderas och tillses

Region Västernorrlands tillstyrker förslagen om uppföljning av hälsoreformen.

Region Västernorrlands bedömning är att nationell lagstiftning, samordning och uppföljning behövs för att hälsoreformen ska bli framgångsrik. Det kommer också att krävas resurser för utbildning och implementering.

5.4 Kartlägga förekomsten av och behov hos barn och unga med långvariga och stora vård- och omsorgsbehov

Region Västernorrland tillstyrker förslaget att kartlägga förekomsten av och behov hos barn och unga med långvariga och stora vård- och omsorgsbehov.

Region Västernorrland ser dock samtidigt att det föreslagna uppdraget omfattar många olika typer av sjukdomar och tillstånd och kräver ett omfattande arbete. Utredningens uppdrag kan därför behöva delas upp eller avgränsas för att bli tillräckligt grundligt och uttömmande.

5.6 Förslag till bestämmelser om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation bör genomföras och en utvidgning bör övervägas

Region Västernorrland delar utredningens bedömning att förslaget i S 2019:01 är begränsat och att det finns behov av att utvidga bestämmelserna om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation till ytterligare grupper. För att få till interoperabilitet mellan system över organisationsgränser behövs det stöd i lagstiftning.

5.8 Förslag om ombuds tillgång till uppgifter bör genomföras

Region Västernorrland avstyrker förslaget om ombuds tillgång till uppgifter.

Region Västernorrlands bedömning är att det föreslagna förfarandet kan vara svårt att få att fungera i praktiken.

Förutsättningar för att hälso- och sjukvårdspersonal ska kunna få misstankar är att de håller sig aktivt uppdaterade om vem ombudet är, att de har tillräcklig patientkännedom, och i vissa fall också att de har haft möjlighet att träffa ombudet. Hög personalomsättning och patienter som sällan uppsöker vården, flyttar eller byter hälsocentral, kan göra att det blir svårt att bedöma om patienten känner ombudet eller har gett sitt frivilliga medgivande. I de fall där det förekommer kontrollerande anhöriga, förövare av våld i nära relationer, eller vårdnadshavare som vill ha kontroll i en hederskontext, kan det vara svårt att upptäcka eftersom ombudet kan ta del av informationen på avstånd, utan någon kontakt med hälso- och sjukvårdspersonalen.

5.9 Utredningens förslag stärker och går i linje med nationell och internationell utveckling på hälsodataområdet

Region Västernorrland delar utredningens bedömning att betänkanedets förslag är i linje med nationell och internationell utveckling på hälsodataområdet.

Samtidigt är det viktigt att framhålla att en ökning av antalet obligatoriska data att rapportera ökar kraven på enhetlig och strukturerad vårdinformation. Att hålla nere den administrativa bördan och minska dubbeldokumentation är viktigt för att säkra följsamhet och korrekt inmatning av data. En ökning av antalet obligatoriska data kräver också ökade insatser för att möjliggöra automatisk överföring mellan olika system, inom och utom huvudmannagränser.

5.9.2 Tydligare styrning mot nationell informationsstruktur och gemensam terminologi

Region Västernorrland delar utredningens bedömning att det behövs tydligare styrning mot en nationell informationsstruktur och en gemensam terminologi.

Region Västernorrland gör samtidigt en annan bedömning av skälen till en minskad tillämpning av gemensamma termer och begrepp än önskat. Den minskade tillämpningen har sannolikt främst berott på att det tar tid att implementera nationella riktlinjer samtidigt som många regioner står inför införande av nya vårdinformationssystem. Det blir en prioriteringsfråga hur mycket arbete som ska läggas på att uppdatera det äldre systemet respektive bygga upp det ny.

Om utredningens bedömning är att de strategiska och operativa initiativen har varit otillräckliga vore det önskvärt med en plan för hur en tydligare styrning skulle kunna se ut. Utan en sådan plan blir betänkandets förslag till utveckling av styrning svårt att ta ställning till.

REGION VÄSTERNORRLAND

Glenn Nordlund
Regionstyrelsens ordförande

Åsa Bellander
Regiondirektör